

Vervolgacties

Wel publiceren, wel doorzetten naar portal

Ontwikkelteam

Nederlands

Ronde

Vijfde ronde (5)

REFERENTIE

NL001982

Namens wie geeft u reactie?

Namens een organisatie of netwerk

Namens organisatie

Maatschappelijke organisatie

Wat is uw mening over de samenhang van het leergebied Nederlands met de leergebieden Engels/MVT, Kunst en Cultuur, Burgerschap en/of Digitale geletterdheid: is de samenhang duidelijk en herkenbaar? Licht uw antwoord zo concreet mogelijk toe.

In het concept-document voor het leergebied Nederlands wordt terecht veel aandacht besteed aan de samenhang met andere leergebieden. Wat naar onze mening ten onrechte ontbreekt is de samenhang met het onderwijs in de Friese taal en cultuur. Helaas ligt het Friese project kurrikulum.frl op dit moment stil en heeft de aangekondigde afstemming met curriculum.nl (nog?) niet plaatsgevonden

Binnen de officieel tweetalige provincie Fryslân wordt naast het Nederlands ook het Fries als tweede rijkstaal onderwezen. Voor een deel van de leerlingen is dit de thuistaal, vergelijkbaar met het Nederlands; voor een deel is het een tweede taal. In de meertalige Friese context moet dus rekening gehouden worden met twee gemeenschappelijke talen op school en in de provincie Fryslân. Het concept-document gaat voorbij aan deze meertalige situatie die elders in Nederland zo niet bestaat.

Wij zijn bezorgd dat er in de adviezen te weinig aandacht is voor de meertalige situatie in de provincie Fryslân, waar zowel het Nederlands als het Fries worden gebruikt als instructietaal bij de andere vakken. Wij zijn van mening dat het Fries een gelijkwaardige plek verdient naast het Nederlands binnen de meertalige Friese context.

Zijn er bij de bouwstenen '3.1 Meertaligheid: de ontwikkeling van taal- en cultuurbewustzijn' kennis en vaardigheden die u zou willen toevoegen, aanscherpen of schrappen? Licht uw antwoord zo concreet mogelijk toe.

Bij het vak Nederlands binnen Fryslân is het van groot belang rekening te houden met het Fries, de tweede rijkstaal en de thuistaal van een groot deel van de leerlingen. Het is zeer waardevol het Fries als middel voor taalvergelijking en taalontwikkeling te gebruiken. Bovendien heeft het Fries een bijzondere betekenis voor de leerlingen van scholen in de provincie Fryslân, omdat ze dragers van de Friese cultuur en identiteit zijn. Als taal van de Friese samenleving (mienskip) zijn ze een belangrijke bouwsteen voor een open Friese gemeenschap (iepen mienskip: niet toevallig het thema van de Leeuwarden/Fryslân Culturele Hoofdstad van Europa 2018). Er moet dan ook gestreefd worden dat leerlingen met verschillende thuissituaties en thuistalen de kans hebben om deze belangrijke taal te leren, als vak en als instructietaal bij andere vakken, net als het Nederlands.

In hoeverre is de verdeling van de voorgestelde kennis en vaardigheden voor po en vo onderbouw passend in de bouwstenen '3.1 Meertaligheid: de ontwikkeling van taal- en cultuurbewustzijn'? Zijn er kennis en vaardigheden die eerder of later zouden moeten worden aangeboden? Licht uw antwoord zo concreet mogelijk toe.

Vanuit het Friese perspectief (als tweetalige provincie) is het van groot belang dat leerlingen al in een vroeg stadium inzicht krijgen in de meertalige situatie rondom hen en dat zij oog krijgen voor de waarde van kleinere talen voor hun (taal-)ontwikkeling en een positieve houding ontwikkelen voor meertaligheid, diversiteit en de regionale cultuur en identiteit.

Alleen Nederlandse is binnen de provincie Fryslân onvoldoende, ook het Fries is hier een volwaardige gemeenschappelijke taal en moet die rol ook in de school kunnen spelen. In het concept wordt voorgesteld pas in de bovenbouw en het voortgezet onderwijs in te gaan op de waardering van talen, taalvariëteiten en talige culturele uitingen. Wij zijn van mening dat hier in de Friese context niet vroeg genoeg mee kan worden begonnen. Een open houding, waardering en respect bij leraren, leerlingen en ouders is uiterst belangrijk.

Zijn er generieke aanbevelingen die u zou willen toevoegen, aanscherpen of schrappen?
Licht uw antwoord zo concreet mogelijk toe.

Net als bij de voorstellen voor het primair onderwijs dient rekening gehouden te worden met de meertalige situatie in de provincie Fryslân. Naast de nauwe afstemming met de genoemde leergebieden moet er dus eveneens afgestemd worden met het leergebied Fries als vak en instructietaal. Daarnaast speelt hier eveneens het belang van de doorgaande leerlijn tussen primair en voortgezet onderwijs.

Overige aandachtspunten / opmerkingen

Als organisatie die voor de Friese taal en cultuur opkomt, is de Ried fan de Fryske Beweging bezorgd over het gebrek aan aandacht en afstemming binnen de concept-voorstellen voor het leergebied Nederlands (en eveneens voor dat van leergebied Moderne Vreemde Talen en Burgerschap, waar de Friese taal en cultuur in het geheel niet ter sprake komen).

Helaas is het project [kurrikulum.frl](#), dat met Friese voorstellen zou komen, voorlopig stilgelegd. Wij zijn echter van mening dat bij de ontwikkelingen van de nieuwe kerndoelen rekening gehouden zou moeten worden met de Friese situatie, waarin twee officiële talen in de provincie Fryslân worden gebruikt. Fries en Nederlands dienen daarbij een gelijkwaardige positie in te nemen, ook in het onderwijs. Binnen een meertalige context, met respect voor verschillende talen, kan de gemeenschappelijke taal dan niet "alleen Nederlands" zijn.

Wij hopen daarom dat [kurrikulum.frl](#) snel weer zijn werk kan opnemen en dat de definitieve voorstellen de gewenste afstemming laten zien, opdat de toekomstige onderwijsinhoud recht doet aan de tweetalige situatie in de provincie Fryslân.